

EL LLIBRE DE LA SETMANA

El misteri profitós dels pares

PERFIL

RICHARD FORD (JACKSON, 1944) ÉS CONEGUT ENTRE ELS LECTORS CATALANS GRÀCIES A NOVEL·LES COM 'EL CRONISTA D'ESPORTS', 'CANADÀ' I 'ACCIÓ DE GRÀCIES'. ARA PUBLICA UN LLIBRE EN QUÈ RECORDA LA SEVA FELIÇ INFANTESA

JOAN GARÍ

Després de moltes i ben valuoses pàgines de ficció, Richard Ford –com s'esdevé amb molts novel·listes– s'ha enfrontat finalment a la consignació memorialística de les seues vivències més íntimes. I l'objecte d'aquesta intimitat l'ha focalitzat en la figura dels pares. Al capdavant, hem inventat la família com el petit laboratori on fer créixer les persones, i a vegades la fórmula funciona i a vegades no. Ford assegura que la seua infància va ser feliç, i d'aquesta felicitat n'ha extret motius per a la seua escriptura. D'altres escriptors han abandonat el laboratori amb traumes i horrors dignes de millor causa. I igualment han aconseguit fer-ne, amb tot això, literatura.

Richard Ford ha escollit, per construir aquest llibre, dos retrats independents, un de sa mare (escrit poc després de la seua mort, en 1981) i un altre de son pare (realitzat trenta anys després). Ell mateix verbalitza aquesta necessitat que va sentir d'abondar les dues figures per separat a partir de la constatació que pare i mare són dos universos paral·lels, i que, d'alguna manera, resulten a la vegada inextricables. Els seus pares, de tota manera, tenien una relació ben peculiar: s'estimaven de debò. "Allò que era més íntim, més important, més satisfactori i necessari per al pare i per a la mare tenia lloc gairebé exclusivament entre ells dos", escriu el fill. No és que no estimaren també la seua criatura. Ho feien, però eren afectes que, per dir-ho així, circulaven per canals diferents. Tots dos –pare i mare– venien de passats no excessivament afalagadors, i havien sabut construir un refugi on el petit Richard va poder desenvolupar-se dignament.

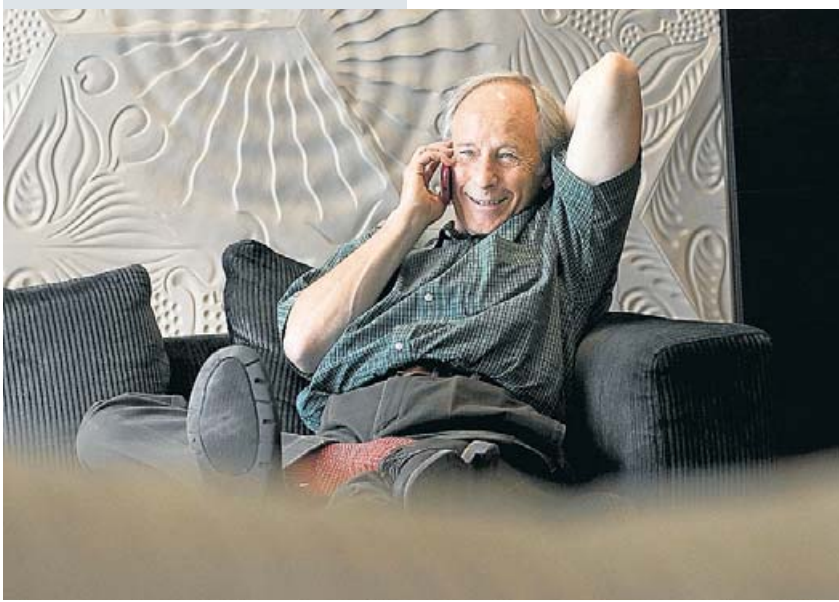
ENTRE ELLS DOS
RICHARD FORD
EMPÚRIES/
ANAGRAMA
TRADUCCIÓ DE
JOSEFINA CABALL
170 PÀG. / 16,90 €

el teu propi pare?). Aquesta frustració, de tota manera, no va ser inútil: de retruc, això li va permetre escriure –l'esvoranc pavorós deixat pel pare el va omplir la literatura.

Després li va quedar sa mare, Edna Akin. La seua relació també és peculiar: "Nosaltres –la mare i jo– no vam estar gaire lligats pels vincles típics, com el sentit del deure, la recança, el sentit de culpabilitat, la vergonya, el decòrum. L'amor, que mai no és típic, ho arrecerava tot. Donàvem per fet que era fiable, i ho era". La família havia quedat coixa amb la defunció de Parker, però el fill va poder concentrar la seua cura en una mare malalta de càncer en els seus últims anys de vida. Tot això ara és només una condició per a la memòria i un motiu per excitar l'escriptura. Si Richard Ford no fos un escriptor, ¿hauria protagonitzat una indagació psicològica com aquesta sobre els seus pares? Aquest, naturalment, és un privilegi dels que es dediquen a la paraula. Només ells, entre tots els fills, poden extraure lleis universals allà on d'altres simplement observarien costums privatis: "Els nostres pares, aïllats com estem en la nostra existència, ens lliuen estretament a una cosa que no som, i es forja una distanciació estant junts i un misteri profitós, de manera que fins i tot quan estem amb ells també estem sols".

Per investigar aquest misteri Richard Ford ha escrit el seu llibre. Com reconeix, hi tenia un deure moral com a escriptor. No pots ocupar-te sempiternament de vides inventades sense fer una ullada a l'arqueologia de les raons de la teua soledat més desassossegadament sòlida. ♦

SI RICHARD FORD NO FOS ESCRIPTOR NO HAURIA PROTAGONITZAT UNA INDAGACIÓ PSICOLÒGICA COM AQUESTA SOBRE ELS SEUS PARES

RUTH MARIGOT

Perdre el pare als setze anys

La mort prematura del pare va marcar la deriva de la família. L'any 1948 Parker Ford té un atac al cor. Des d'aquell moment, fins a la seua mort definitiva (en 1960), Richard va ser conscient que tenia un pare. Aquest lapse d'una dotzena d'anys aferma la relació amb el seu progenitor, però no és suficient. Quan Parker mor, el seu fill només té setze anys. El buit que s'instaura llavors té conseqüències en la vida del futur escriptor. Com ell mateix confessa, no va poder fruit d'una relació "d'adult a adult" amb el seu pare (però, es té mai una relació així amb

Londres, la ciutat escleròtica

MARINA ESPASA

Fa feines de merda, viu en llocs insalubres, manté relacions sexuals intenses però fredes, beu com un cosac, vomita i torna a beure, s'insulta amb tots els companys de feina i intenta que li peguin als pubs: es deshumanitza al màxim. El lector (o la lectora) que tingui un bon nas enumarà aviat aquella coneguda flaire de culpabilitat masculina que ho amara tot. Soc un desgraciat, faig coses horribles, no puc deixar de fer-les perquè soc un desgraciat, faig coses horribles, etcètera. No hi ha res a dir: és un tipus humà, o si més no una fase.

Joan Jordi Miralles (Osca, 1977) és autor, entre d'altres coses, d'obres de teatre que no he tingut la sort de poder veure, dels contes de *La intimitat de les bèsties* que van merèixer el premi Marià Vayreda 2016 i de la novel·la fulgurant *Una dona meravellosa* (LaBreu, 2014), que recordo haver llegit amb fruïció i amb els pèls de punta davant l'extrema història d'una infermera. És un autor que acostuma a posar els personatges en situacions límit, i després encara una mica més enllà, per veure de què són capaços i per mirar d'avergonyar el lector, demostrant-li que a ell també li interessa traspasar

F. MELCION

segons quines línies vermelles. *Aglutinació* és la història d'una voluntat d'anihilament personal, però peca una mica del que indica el títol: sembla que l'autor hagi ajuntat més d'una història que tenia voltant-li pel cap i que la salsa no li hagi acabat de lligar. Hi ha bones escenes de sexe, descripcions precioses d'alguns barris de Londres i, sobretot, de l'ambient d'ofec que traspua la capital anglesa però, a mesura que avança la novel·la, la tensió es va esfilagarsant: quan arribem a un punt relativament baix de l'argument, apareix un altre tros d'història que la fa remuntar una mica, però no

AGLUTINACIÓ
JOAN JORDI MIRALLES
EDICIONS 62
PREMI JOANOT MARTORELL
176 PÀG. / 19 €

n'hi ha prou. Si els nexes que relliguen aquestes històries embrancades són coses com "per casualitat, va trobar aquell flyer", el conjunt se'n ressent. Quan descobrim el motiu de la desesperació profunda del protagonista, tampoc acabem d'entrar en comunió amb la seva catarsi: un altre cop, faltava més preparació. O potser no calia justificar el desig d'anihilament del protagonista d'una manera tan clara.

No seria just dir que la novel·la no està gaire ben escrita, perquè ho està, té un estil vigorós i precís, depurat, i un vocabulari ric i ajustat, però de Joan Jordi Miralles n'esperem més, perquè sabem de què és capaç. És una novel·la que agradarà a qui no el conegui encara, i que pot servir de porta d'entrada a un autor poc complaent. ♦